SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 306/2024-36

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [redacted], [redacted], [redacted], zastúpeného advokátom JUDr. Milanom Kuzmom, Floriánska 16, Košice, proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 28PP/57/2022 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 28PP/57/2022 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie **1 000 eur**, ktoré **j e** Okresný súd Trnava **p o v i n n ý** zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

4. Náhradu trov konania sťažovateľovi **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.
Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 306/2024-26 z 28. mája 2024 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť sťažovateľa doručenú mu 26. januára 2024 v časti, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva

na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 28PP/57/2022 (ďalej len „napadnuté konanie“). Sťažovateľ tiež navrhuje prikázať okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prieťahov, priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 eur a náhradu trov konania v konaní pred ústavným súdom.

2. V časti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a podľa čl. 5 ods. 1 písm. a), ods. 3 a ods. 4 dohovoru, ústavnú sťažnosť odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti, jej príloh a ostatného spisového materiálu v podstatnej časti vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Špeciálneho súdu Pezinok sp. zn. BB.3T 3/2008 z 24. februára 2009 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Toš 5/2009 z 13. septembra 2010 a rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, pracoviska Banská Bystrica, sp. zn. BB-3T 3/2008 z 9. novembra 2015 odsúdený za zločin podľa § 296 Trestného zákona a iných a bol mu uložený úhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 21 rokov. Uložený trest vykonáva v ústave na výkon trestu odňatia slobody v Leopoldove.
3.1. Opíšuc chronologický priebeh napadnutého konania, sťažovateľ uvádza, že 28. novembra 2022 podal prostredníctvom svojho obhajcu na okresnom súde návrh na podmienečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Okresný súd uznesením č. k. 28PP 57/2022-53 z 13. januára 2023 návrh sťažovateľa podľa § 415 ods.1 Trestného poriadku zamietol. Proti tomuto rozhodnutiu sťažovateľ podal sťažnosť, ktorú odôvodnil písomným podaním zo 6. februára 2023, doručeným okresnému súdu 7. februára 2023. Okresný súd 8. februára 2023 zaslal sťažnosť na vyjadrenie Okresnej prokuratúre Trnava, ktorá sa v určenej lehote 10 dní k podanej sťažnosti nevyjadrila. Predseda senátu dal 20. marca 2023 pokyn, aby bol súdny spis predložený sťažnostnému súdu. Sťažovateľ tiež podal sťažnosť na postup súdu, ktorá bola s ohľadom na postup súdu v jeho veci vyhodnotená ako nedôvodná (upovedomenie sp. zn. Spr 37/2023 z 20. marca 2023, pozn.). Krajský súd v Trnave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „sťažnostný súd“) uznesením č. k. 5Tos 52/2023-75 zo 4. mája 2023 podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku uznesenie okresného súdu zrušil, uložil mu, aby vo veci znova konal a rozhodol.
3.2. Sťažovateľ ďalej uvádza, že termín verejného zasadnutia bol okresným súdom určený na 11. júl 2023, predseda senátu však pojednávanie neotvoril z dôvodu neprítomnosti jednej z prísediacich senátu. Okresný súd uznesením sp. zn. 28PP 57/2022 z 31. augusta 2023 sťažovateľa podmienečne prepustil z výkonu trestu odňatia slobody (§ 66 ods. 1 a 2 a § 67 ods. 1 Trestného zákona) a uložil mu skúšobnú dobu v trvaní 6 rokov (§ 68 ods. 1 Trestného zákona). Proti tomuto uzneseniu podal sťažnosť prokurátor a krajský súd uznesením sp. zn. 5Tos 191/2023 zo 16. novembra 2023, uznesenie okresného súdu o podmienečnom prepustení z 31. augusta 2023 zrušil v celom rozsahu a uložil okresnému súdu, aby vo veci znova konal a rozhodol. Nový termín verejného zasadnutia určený na 2. február 2024 bol z dôvodu práceneschopnosti člena senátu zrušený. Ku dňu podania ústavnej sťažnosti nebol termín prejednania veci sťažovateľa nariadený.

II.
Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ s poukazom na početnú judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESĽP“) upriamuje pozornosť na to, že o jeho žiadosti podanej v napadnutom konaní mal podľa sťažovateľa súd rozhodnúť v lehote 60 dní (§ 415 ods. 4 Trestného poriadku, pozn.). Uvedenú lehotu síce okresný súd dodržal, ale následne bolo jeho rozhodnutie sťažnostným súdom zrušené (k tomu bližšie bod 3.1. odôvodnenia tohto nálezu), a to opakovane. Okresný súd porušil sťažovateľom namietané práva (bod 1 odôvodnenia tohto nálezu), keď o návrhu na podmienečné prepustenie rozhoduje už 14 mesiacov, čo nie je možné za žiadnych okolností akceptovať, spôsobené prieťahy v konaní sa nedajú vrátiť ani napraviť. Sťažovateľ vyjadril presvedčenie, že ak by okresný súd postupoval zákonne, mohol byť už prepustený na slobodu, a teda v jeho prípade ide o nezákonné obmedzenie osobnej slobody. Nárok a výšku uplatneného primeraného finančného zadosťučinenia odôvodňuje tým, že jeho práva okresný súd porušil svojím postupom osobitne hrubo a svojvoľne a toto porušenie sa nedá navrátiť späť, zhojiť ani kompenzovať konštatovaním porušenia práv.

III.
Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

5. Okresný súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1SprV/353/2024 z 22. apríla 2024, o ktoré ústavný požiadal ešte vo fáze predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti (§ 56 ods. 6 veta za bodkočiarkou zákona o ústavnom súde), uviedol podrobný prehľad procesných úkonov uskutočnených v napadnutom konaní a zdôraznil, že v doterajšom postupe zákonných sudcov (od 29. novembra 2022 do 31. januára 2024 JUDr. Vincent Szabó, od 1. februára 2024 dosiaľ JUDr. Peter Vrbjar, pozn.) nie sú identifikovateľné žiadne (subjektívne ani objektívne) prieťahy v konaní – podľa predsedu okresného súdu súd vo veci konal a koná bez prieťahov a vykonáva úkony s vynaložením úsilia vec rozhodnúť. Z predloženého vyjadrenia ďalej v podstatnej časti vyplýva, že po ostatnom rozhodnutí sťažnostným súdom uznesením zo 16. novembra 2023 bol spis vrátený okresnému súdu 4. januára 2024 a 9. januára 2024 bol nariadený termín verejného zasadnutia na 2. február 2024; súčasne bolo stranám doručované uznesenie sťažnostného súdu. Z dôvodu ospravedlnenia člena senátu bolo verejné zasadnutie nariadené na 2. február 2024 zrušené a z dôvodu preloženia predsedu senátu JUDr. Vincenta Szabóa na iný súd s účinnosťou od 1. februára 2024 bola vec pridelená do senátu JUDr. Petra Vrbjara. Dňa 4. marca 2024 bol vo veci nariadený termín verejného zasadnutia na 18. marec 2024, toto verejné zasadnutie sa uskutočnilo, súd návrh odsúdeného na podmienečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody znova zamietol. Proti rozhodnutiu podal odsúdený sťažnosť. Uznesenie okresného súdu z 18. marca 2024 bolo písomne vypracované 8. apríla 2024 a procesným stranám bolo expedované 15. apríla 2024. Po vrátení doručeniek o doručení napadnutého uznesenia a po vykonaní úkonov spojených s podanou sťažnosťou bude nasledovať predloženie spisu krajskému súdu.

5.1. Po prijatí ústavnej sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie okresný súd doplnil svoje vyjadrenie písomným podaním z 21. júna 2024 o aktuálny stav napadnutého konania s tým, že právny zástupca sťažovateľa sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 28PP 57/2022

z 18. marca 2024 písomne odôvodnil 22. apríla 2024, toto písomné odôvodnenie bolo zaslané Okresnej prokuratúre Trnava a následne 3. mája 2024 bol spisový materiál predložený Krajskému súdu v Trnave na rozhodnutie o sťažnosti. Okresný súd, poukazujúc na svoje predošlé vyjadrenie, uviedol, že vo veci konal v rámci svojich možností a vykonával úkony s vynaložením úsilia vec rozhodnúť.

III.2. Replika sťažovateľa:

6. Sťažovateľ k vyjadreniu okresného súdu ešte vo fáze predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti v podstatnej časti upriamil pozornosť ústavného súdu na svoj názor, že nie je podstatné, koľko úkonov vo veci okresný súd vykonal, ak nepostupoval zákonným spôsobom, čím zapríčinil neúmernú dĺžku konania. Po tom, čo bola vec sťažnostným súdom tretíkrát vrátená (správne má byť dvakrát, pozn.), okresný súd sa neriadil záväzným právnym názorom sťažnostného súdu, absolútne nehodnotil správanie odsúdeného vo výkone trestu, neskúmal, či doterajší výkon trestu mal na odsúdeného nejaký účinok, opätovne porušil zásadu *ne bis in idem*, neprihliadol na predložené dôkazy. Sťažovateľ dôvodne predpokladá, že aj toto rozhodnutie okresného súdu (z 18. marca 2024, pozn.) bude sťažnostným súdom zrušené.

III.3. K ústnemu pojednávaniu:

7. Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov konania je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

IV.
Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

IV.1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy:

8. Podstata námietok sťažovateľa spočíva v konštatovaní nečinnosti a primárne nesústredenej činnosti okresného súdu v konaní, v ktorom konajúci súd rozhoduje o podmienečnom prepustení sťažovateľa (k tomu bližšie bod 2 odôvodnenia tohto nálezu).

9. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04, III. ÚS 154/06, II. ÚS 118/2019).

10. Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť aj v trestnom konaní taký procesný postup, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty strán (III. ÚS 233/2021). Táto povinnosť súdu je implicitne obsiahnutá aj v § 1 a § 2 ods. 7 Trestného poriadku. Podľa § 247 ods. 5 Trestného poriadku pri nariadení hlavného pojednávania urobí predseda senátu všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie jeho riadneho priebehu a na to, aby vec bolo možné prejednať a rozhodnúť bez jeho odročenia. Pokiaľ ide o význam veci pre sťažovateľa, vo všeobecnosti platí, že doba

trestného konania sa posudzuje prísnejšie než doba konania v občianskoprávnych veciach, a to vzhľadom na dôsledky trestného konania (II. ÚS 32/03, III. ÚS 183/05).

11. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESĽP ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07).

12. V konkrétnom posudzovanom prípade sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že predmetom rozhodovania okresného súdu je rozhodovanie o jeho návrhu na podmienečné prepustenie, ide teda o štádium vykonávacieho konania po právoplatnom rozhodnutí o vine a treste obvineného. Podľa názoru ústavného súdu napadnuté konanie nevykazuje známky právnej ani faktickej zložitosti, na túto neupozornil ani okresný súd vo svojom vyjadrení.

13. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa, tento dĺžku napadnutého konania nezapríčinil, hoci využitie procesných prostriedkov v podobe opakovane podanej sťažnosti proti rozhodnutiu okresného súdu objektívne spôsobilo isté predĺženie rozhodovania o jeho návrhu (rozhodovanie na dvoch stupňoch sústavy všeobecných súdov).

14. Ústavný súd vo vzťahu k samotnému postupu okresného súdu v napadnutom konaní konštatuje, že tento o žiadosti sťažovateľa o podmienečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody podanej okresnému súdu 28. novembra 2022 rozhodoval opakovane (k tomu bližšie bod 3.1., 3.2. a 4, pozn.). Lehota 60 dní upravená v § 415 ods. 4 Trestného poriadku na rozhodnutie o žiadosti sťažovateľa bola okresným súdom dodržaná. Okresnému súdu je však nutné vytknúť istú nesústredenosť, ktorá sa premietla do dvoch zrušujúcich rozhodnutí sťažnostným súdom a vrátenia veci na nové konanie a rozhodovanie (uznesenie krajského súdu sp. zn. 5Tos 52/2023 zo 4. mája 2023 a sp. zn. 5Tos 191/2023 zo 16. novembra 2023, pozn.). Z uvedeného možno vyvodiť, že vo veci konajúci súd nerešpektoval zásadu rýchlosti a efektívnosti súdneho konania, a spôsobil tak prieťahy v napadnutom konaní. Krajský súd v odôvodnení zrušujúceho uznesenia sp. zn. 5Tos 52/2023 zo 4. mája 2023 vytkol okresnému súdu nesprávnosť jeho rozhodnutia, pretože vychádzalo zo *„zásadne nesprávneho hodnotenia zistených skutočností...“*, ako aj *„nepochopenie podstaty inštitútu podmienečného prepustenia“*. Z odôvodnenia ďalšieho zrušujúceho uznesenia krajského súdu sp. zn. 5Tos 52/2023 zo 16. novembra 2023 je zrejmé, že okresný súd pri svojom rozhodovaní postupoval opakovane s chybami ako pri svojom prvom rozhodnutí a svoje rozhodnutie nezaložil na racionálnom zhodnotení faktov. Z uvedeného je možné uzavrieť, že okresný súd nesie plnú zodpovednosť za svoj opakovaný nesústredený postup, ktorý nemožno ničím ospravedlniť.

15. Ústavný súd v súvislosti s opakovaným rozhodovaním o podanom opravnom prostriedku sťažnostným súdom v súlade s judikatúrou ESĽP uvádza, že nemožno ospravedlniť prieťahy, ktoré vznikli opakovaným zrušením rozhodnutí súdu nižšej inštancie odvolacím súdom, najmä keď sú mu vytýkané chyby, ktorých sa tento súd dopustil (pozri napr. rozsudok ESĽP vo veci Spas Todorov proti Bulharsku z 5. 11. 2009, č. 38299/05, § 41 – § 44). Zbytočné prieťahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou súdu, ale aj jeho neefektívnou, resp. nesústredenou

činnosťou (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08), ktorú možno v postupe okresného súdu konštatovať opakovane.

16. Ústavný súd uzatvára, že neefektívnou činnosťou okresného súdu došlo v napadnutom konaní k porušeniu základných práv sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Berúc zreteľ na podstatu dotknutých práv sťažovateľa, kvalifikoval nesústredenú činnosť okresného súdu ako relevantné prieťahy v trestnom konaní a deklaroval porušenie namietaného práva (bod 1 výroku tohto nálezu).

IV.2. K namietanému porušeniu práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

17. Konanie, v ktorom malo dôjsť k porušeniu označených práv sťažovateľa, je konaním o jeho žiadosti o podmienečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

18. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd si osvojil názor (v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva), podľa ktorého pôsobnosť (aplikovateľnosť) čl. 6 dohovoru zásadne nepresahuje okamih konečného, právoplatného rozhodnutia o vine a treste. Článok 6 dohovoru sa preto zásadne nevzťahuje na vykonávacie konanie a na mnohé rozhodnutia v ňom urobené [napr. podmienečné prepustenie, nariadenie výkonu podmienečne odloženého trestu, zaradenie odsúdeného do určitej kategórie alebo do určitého ústavu, konanie o milosti atď. (k tomu pozri napr. REPÍK, B. Ľudské práva v súdnom konaní. Bratislava : MANZ, 1999, s. 62 – 63.)].

19. Kritériom aplikovateľnosti čl. 6 ods. 1 dohovoru je materiálna povaha predmetu konania. Aplikácia uvedeného článku dohovoru prichádza do úvahy iba v prípade, že ide o konanie, v ktorom sa rozhoduje o „občianskych právach alebo záväzkoch“, prípadne o „oprávnenosti trestného obvinenia“ (pozri doslovné znenie predmetného ustanovenia). Nie je pritom rozhodujúce, či v okolnostiach konkrétneho prípadu rozhoduje všeobecný súd alebo iný orgán verejnej moci, a taktiež nie je rozhodujúca ani povaha zákona, ktorý upravuje predmet daného konania, rovnako tak ani povaha strán (účastníkov konania), resp. povaha právneho vzťahu, o ktorý v danej veci ide (IV. ÚS 241/07, III. ÚS 156/2012). Sťažovateľovu námietku o porušení čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným postupom okresného súdu bolo potrebné odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú z dôvodu neaplikovateľnosti čl. 6 ods. 1 dohovoru na konanie o podmienečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, pretože toto konanie sa netýka rozhodnutia o „trestnom obvinení“ a ani o „občianskych právach a záväzkoch“ (pozri napr. rozhodnutia vo veciach Plischke c. Rakúsko zo 7. 3. 1964, X. c. Rakúsko z 23. 5. 1966, X. c. Rakúsko z 19. 7. 1966, X. c. Spojené kráľovstvo z 13. 7. 1970, Helmut Aldrian c. Rakúsko zo 7. 5. 1990).

20. Ústavný súd vzhľadom na uvedené v súlade s konštantnou judikatúrou ESĽP kvalifikoval predloženú ústavnú sťažnosť v tejto časti za nezlučiteľnú *ratione materiae* s čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto jej v tejto časti nevyhovel (bod 3 výroku tohto nálezu).

V.
Prikázanie vo veci konať a primerané finančné zadosťučinenie

21. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

22. Prieťahy či nečinnosť súdu v konaní sú ústavným súdom hodnotené ako iný zásah súdu proti základným ústavne zaručeným právam a slobodám. Z tejto fakticity vyplýva, že porušenie práva na primerané súdne konanie nemožno dodatočne napraviť. Možno zabrániť, aby nedošlo k ďalším prieťahom (ústavným príkazom konať), ale už raz vzniknutý prieťah odstrániť nemožno, možno len poskytnúť za porušenie tohto práva primerané finančné zadosťučinenie podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde.

23. Napadnuté konanie sa v čase rozhodovania o ústavnej sťažnosti presunulo do fázy rozhodovania krajského súdu o podanej sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu, ktorým okresný súd zamietol jeho návrh na podmienečné prepustenie naposledy uznesením sp. zn. 22PP 57/2022 z 18. marca 2024 (k tomu bližšie bod 3.1. odôvodnenia tohto nálezu). Keďže okresný súd v rámci svojej dispozície už vykonal všetky procesné úkony smerujúce k predloženiu veci sťažovateľa na rozhodnutie sťažnostnému súdu (súdny spis v trestnej veci sťažovateľa bol predložený krajskému súdu 3. mája 2024, pozn.), ústavný súd nateraz neformuloval okresnému súdu príkaz konať v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov a v tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 3 výroku tohto nálezu).

24. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. IV. ÚS 210/04, I. ÚS 164/2018).

25. Prihliadajúc na petit ústavnej sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ si uplatnil primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 eur, ktoré považuje za spravodlivé vzhľadom na predmet konania, jeho neprimeranú dĺžku, neefektívny postup okresného súdu a pretrvávajúcu právnu neistotu sťažovateľa vyplývajúcu z absencie právoplatného rozhodnutia v jeho trestnej veci.

26. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESĽP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Sťažovateľom požadovanú výšku finančného zadosťučinenia považoval za neprimeranú a na tomto mieste pripomína, že priznané finančné zadosťučinenie nie je kompenzáciou za možný neúspech v konaní pred všeobecným súdom, ale len zmiernením ujmy pociťovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou.

27. Vzhľadom na konštatovaný neefektívny postup okresného súdu v napadnutom konaní, opakované rozhodovanie veci sťažnostným súdom a intenzity zásahu do namietaných práv sťažovateľa, ústavný súd považoval priznanie sumy 1 000 eur za primerané finančné

zadosťučinenie (bod 2 výroku nálezu) a vo zvyšnej časti návrhu sťažovateľa nevyhovel (bod 3 výroku tohto nálezu).

VI.
Trovy konania

28. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania pred ústavným súdom ústavný súd vychádzal z § 73 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého účastník konania na ústavnom súde v zásade sám znáša trovy takého konania a len v odôvodnených (i) prípadoch ústavný súd môže (ii) podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania. Zákon o ústavnom súde nestavia právo na náhradu trov konania do nárokovateľnej polohy, ako je to v iných druhoch regulovaných právno-aplikačných procesoch (napr. civilné sporové konanie, správne súdne konanie, exekučné konanie a ďalšie). Disponuje teda širokým priestorom na úvahu o tom, či vôbec priznať náhradu trov konania, a ak áno, v akom rozsahu (III. ÚS 209/2020, I. ÚS 357/2021, I. ÚS 418/2022).

29. Sťažovateľ v návrhovej časti svojej ústavnej sťažnosti žiada o náhradu trov konania, ktoré však nevyčíslil. Hoci vyčíslenie požadovanej náhrady trov nie je povinné, ústavný súd rozhodol v tomto prípade náhradu trov konania sťažovateľovi nepriznať (bod 4 výroku tohto nálezu), prihliadajúc aj na to, že predložená ústavná sťažnosť bola ústavným súdom ešte vo fáze jej predbežného prerokovania v prevažujúcej časti odmietnutá pre jej zjavnú neopodstatnenosť [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. júna 2024

Miloš Maďar
predseda senátu